

Многупати сте го слушнале зборот стил, честопати веројатно бил поврзан со модата или со начинот на кој некој се облекува. Во пишувањето и литературата, стилот е начинот на кој авторот пишува и/или раскажува една приказна. Тоа е она што го издвојува еден автор од друг и го создава „гласот“ што публиката го слуша кога чита. Има многу важни елементи кои заедно го сочинуваат стилот на писателот; како тон, избор на зборови, граматика, јазик, описна техника и така натаму. Стилот е исто така она што го одредува расположението на едно дело, така што неговата важност е огромна во сите жанрови. На различни видови литература им требаат различни стилови, а на различни стилови им требаат различни автори!

Навистина, стилот може да биде тежок за дефинирање бидејќи толку многу варира во секое парче литература или текст/вест. Двајца автори можат да пишуваат за истото нешто, а сепак стиловите на делата не би можеле да бидат исти едни со други бидејќи би го одразувале начинот на кој пишува секој автор. Стилот на авторот може дури и да се менува со секое ново дело што го пишува. Кога станува збор за стилот, интересно е дека она што е лесно за еден автор, можеби нема да биде лесно за друг; она што одговара на еден жанр, може воопшто да не одговара на другите; она што ја возбуждува една група читатели може да и биде досадно на друга. Читателот може да сака одреден жанр или тема, но не го сака стилот на авторот и обратно. Всушност, не е невообичаено да се слушне како луѓето велат за роман или филм, „тоа беше добра приказна, но не ми се допадна стилот“.

Иако постојат специфични типови на стилови на пишување, овој дел ќе се фокусира на целокупната улога на стилот во литературата.

Примери за стил

Наместо само да споделува информации, стилот му дозволува на авторот да ја сподели својата содржина на начин како што сака и што е специфичен за него/неа. На пример, кажете дека авторот треба да опише ситуација кога бил сведок на девојка како бере цвет: Таа зеде црвена роза од земјата.

- 1 Скарлет беше таа што ја зема розата од земјата.
- 2 Од земја нежно ја откина розата, лулкајќи ја во рацете како да е скапоцен камен.

¹ Овој дел е превземен од: literaryterms.net/style

Како што можете да видите, постојат многу начини да ги споделите едните исти информации. Авторот може да даде кратка и едноставна реченица, како #1. Или, може да употреби повеќе описни зборови и поетска структура на реченица, како во бр. 2, со фрази како „црвената роза“ наместо „розата беше црвена“. Авторот може да користи и сликарство за да наслика слика за публиката и да додаде чувство на реченицата.

Во друг пример, да речеме дека на писателот му е доделена задачата да ја опише истата роза во кратка песна. Прочитајте ги овие две:

A Rose	A Rose
Its stem has spikes	At the end of a trail of razor thorns,
Its buds are red	Ruby petals and scarlet buds sit
It's got a long green leg	Like smooth velvet
And soft petals for a head.	Resting atop an emerald staff rooted in the earth.

Овие поеми користат два различни стилови за опишување на истата работа: роза. Поемата на левата страна се римува и има поедноставен, подиректен стил со лесен вокабулар. Поемата пак од десната страна е подескриптивна и експресивна - повеќе „поетична“— и тоа е така поради тонот и изборот на зборови. Првата поема ја опишува розата на општ начин, додека втората се чини дека го изразува разбирањето на авторот за розата. На пример, авторот избира посспецифични бои, како „смарагд“ и „црвено“ наместо „зелена“ и „црвена“ и ја опишува розата поврзувајќи ја со други работи, како „мазно кадифе“. Стилот на првата песна би бил одличен за младите читатели, додека втората дефинитивно е наменета за повозрасната публика. Тоа е затоа што, како што можете да видите, некои делови од вокабуларот на втората песна би биле премногу тешки за разбирање за младите читатели.

Делови на стилот

Еве неколку клучни делови кои го сочинуваат стилот на некое дело/литература:

Дикција: стилот на изборот на зборот на авторот

Структура: начинот на кој зборовите се подредени во реченицата

Тон: чувството или ставот што го создава едно дело

Наратор: кој ја раскажува приказната, перспективата од која е кажана

Граматика и употреба на интерпункциски знаци

Креативни делови како што се: симболика, алегорија, метафора, рима

Некои автори ги комбинираат овие фактори за да создадат посебен стил што се наоѓа во сите нивни дела, како што е д-р Сеус (види примери во литературата). Други автори, сепак, можат да изберат да го напишат секое од нивните дела во различен стил.

Важноста на стилот

Стилот е она што го разликува едениот автор од другиот. Кога сите би користеле ист стил, би било невозможно кој било писател или парче литература навистина да се истакне. Додека стилот има улога во сите видови литература, неговата улога во фикцијата е она што најчесто се дискутира. Тоа е затоа што стилот е суштинска, дефинирачка работа за фантастичните автори - така што приказните се прераскажуваат и ќе се прераскажуваат одново и одново, но стилот на авторот е тоа што може да направи едно дело навистина да се истакне и да го промени начинот на кој читателот размислува. Всушност, навистина е невозможно да се замисли каква би била литературата без никаков стил.

Што може да се постигне стилот?

Значи, ние овде го разбираме стилот како начин на пишување. Што можеме да постигнеме со нашето пишување?

Се разбира, пишувањето може да направи многу работи, но во овој контекст, ќе издвоиме три работи кои вреди да се имаат на ум:

- 1 може **прецизно** да изразува идеи
- 2 може да ги **комплицира сложените** идеи
- 3 може да ги **комплицира едноставните** идеи

Се разбира, само опцијата 1 значи **добро пишување**.

Еве пример на илустрации за овие принципи од одличната книга наречена *Стил: кон јасност и благодат*, напишана од Џозеф Вилијамс.

Да земеме пример за првиот случај, односно **прецизно изразување** на многу сложени и комплицирани идеи. Примерот е земен од книгата *Филозофија како логичка синтакса* (1935), напишана од Рудолф Карнап, филозоф кој припаѓал на школата наречена логички позитивизам. Тие веруваа дека и најтешките проблеми можат логично да се испитаат и објаснат.

The problems of philosophy as usually dealt with are of very different kinds. From the point of view which I am here taking we may distinguish mainly three kinds of problems and doctrines in traditional philosophy. For the sake of simplicity we shall call these parts Metaphysics, Psychology, and Logic. Or, rather, there are not three distinct regions, but three sorts of components which in most theses and questions are combined: a metaphysical, a psychological, and a logical component.

The considerations that follow belong to the third region: we are here carrying out Logical Analysis. The function of logical analysis is to analyse all knowledge, all assertions of science and of everyday life, in order to make clear the sense of each such assertion and the connections between them. One of the principal tasks of the logical analysis of a given proposition is to find out the method of verification for that proposition. The question is: What reasons can there be to assert this proposition; or: How can we become certain as to its truth or falsehood? This question is called by the philosophers the epistemological question; epistemology or the philosophical theory of knowledge is nothing other than a special part of logical analysis, usually combined with some psychological questions concerning the process of knowing.

What, then, is the method of verification of a proposition? Here we have to distinguish between two kinds of verification: direct and indirect. If the question is about a proposition which asserts something about a present perception, e.g. "Now I see a red square on a blue ground," then the proposition can be tested directly by my present perception. If at present I do see a red square on a blue ground, the proposition is directly verified by this seeing; if I do not see that, it is disproved.

Rudolf Carnap, *Philosophy as Logical Syntax* (1935)

Така, како што покажува оваа илустрација, можно е да се изразат дури и најсложените идеи во логична форма што може да ја прочитаат и разберат повеќето луѓе.

Сега да преминеме на нашиот втор пример за тоа како едноставните работи да се комплицираат - во предговорот на Вебстеровиот нов светски речник на американскиот јазик, авторите го велат следново:

The absence from this dictionary of a handful of old, well-known vulgate terms for sexual and excretory organs and functions is not due to a lack of citations for these words from current literature. On the contrary, the profusion of such citations in recent years would suggest that the terms in question are so well known as to require no explanation. The decision to eliminate them as part of the extensive culling process that is the inevitable task of the lexicographer was made on the practical grounds that there is still objection in many quarters to the appearance of these terms in print and that to risk keeping this dictionary out of the hands of some students by introducing several terms that require little if any elucidation would be unwise.

—From the foreword, *Webster's New World Dictionary of the American Language*²

Што ова всушност значи:

We excluded vulgar words for sex and excretion not because we could not find them. We excluded them because many people object to seeing them. Had we included them, some teachers and schoolboards would have refused to let this dictionary be used by their students, who in any event already know what those words mean.

Значи, можете да ја пренесете вашата порака користејќи двојно помалку зборови и да ја кажете со јасни и поразбирливи зборови.

Конечно, да го видиме примерот на третиот тип, односно како да се комплицираат веќе сложените идеи.

Similarities may develop in the social organization of societies at similar levels of economic development because there are “imperatives” built into the socio-technical system they adopt which drive them to similar responses to common problems. This model, therefore, places great emphasis on the level of economic development of nations to account for movement towards common forms of social organization. Alternatively, convergence may result from simple borrowing, so that a model of the diffusion of innovation becomes appropriate. Where such borrowing occurs levels of development may be less relevant than integration in networks of influence through which ideas and social forms are diffused. Economic development may, of course, set limits on the capacity of a nation to institute systems available to be copied, and the propensities to copy may enable nations to install convergent patterns more rapidly than one would have predicted from knowledge of their level of economic development.¹

Ова може да се каже поинаку на следниот начин:

Societies at similar levels of economic development may converge because “imperatives” in their sociotechnical system cause them to respond to similar problems in similar ways. To explain this, the model emphasizes economic development. But societies may also converge because they borrow, so a model would have to explain how ideas and social forms diffuse through networks of influence. Of course, a society at a low level of development may be unable to copy features of some systems. But a society with a strong propensity to copy may do so more rapidly than predicted.

Идејата во ревидираниот текст е сè уште сложена, но сега е многу полесно да се следи и разбере.

Да резимираме, размислувањето за тоа дали вашето пишување всушност ги комплицира работите кои се едноставни или веќе доволно комплицирани, е добра практика за да ги подобрите вашите вештини за пишување.